

GAZETA LOSOWAŃ i HANDLOWA

MERKURY

DWUTYGODNIK

Warunki prenumeraty.

W Krakowie:
Rocznie z dostawą
do domu kor. 3:40
Na prowincję . . . 3:60
Do Król. Polskiego „ 6 —
Do innych państw
europejskich . . „ 7—

Numer pojedynczy 20 hal.

Prenumeratę przyjmuje Ad-
ministracja oraz Biuro dzien-
ników pp. Hopcasa i Salo-
monowej w Krakowie,
we Lwowie: Dom bankowy
Wiktora Chajesa i Spółki
ul. Sykstuska 8.

z dokładnym wykazem bieżących ciągnięć losów, listów zastawnych i innych papierów wartościowych z dodatkiem corocznym: **Rocznik finansowy.**

Dział ekonomiczny, handlowy, asekuracyjny i informacyjny.

Redakcja i administracja
w Krakowie, Rynek główny 5.
Nr. telefonu 854.

Wychodzi (bezpośrednio
po każdym ważnym cią-
gnięciu) 2 i 16 każdego
miesiąca.

Ogłoszenia po 15 hal. od
wiersza, reklama 40 hal.
przyjmuje Administracja
oraz Rudolf Mosse w Wie-
dniu (także w Berlinie,
Wrocławiu, Hamburgu itd.)

Kraków

Rynek główny nr. 5 Nr. telefonu 354.

Kraków.

TREŚĆ:

Losy.	Str.	Losy 3% kred ziem. II. em. Boden-Credit	Str.	Wielki bank przed 25 wiekami	Str.
Losy węgierskie Bazylika	2	4% priorytety kolei północnej	3	Kronika handlowa	5
Losy węgierskie czerwonego Krzyża	3	4% priorytety kolei Koszyce-Bogumin	4	Przegląd giełdowy	5
Losy miasta Angsburga	2	Dział ekonomiczny.		Odpowiedzi redakcyi	6
Losy Palffy	3	Kryzys w Niemczech	4	Sprawozd. z targu zbożowego na Kleparzu	6
Losy serbskie tytoniowe 10-frankowe	1			Kalendarz losowań na m. październik	6
				Kursa i Ogłoszenia	7 8

Losy Serbskie tytoniowe 10-frankowe.

(Serbische 10 Frcs. Lose.)

33 ciągnięcie 14-go września 1901 r. w Belgradzie.

A. Ciągnięcie premiowe:

Serya	Nr.	Franki	Serya	Nr.	Franki	Serya	Nr.	Franki
325	44	100	3698	79	100	6039	44	100
788	36	50	4001	46	100	6426	67	500
965	10	50	4013	26	50	6459	81	2000
1229	94	50	4668	65	100	6754	32	50
1252	100	50	5010	98	500	7362	35	50
1656	11	50	5060	46	50	7531	30	50
2428	36	50	5260	99	50	7942	74	100
2644	82	75000	5441	43	50	7967	31	50
2851	67	50	5472	18	100	7980	85	50
3071	21	50	5671	74	50	8594	23	100
3196	85	50	5844	27	100	9589	66	50
3649	52	100						

Powyższe wygrane wypłaca się począwszy od d. 1/13 października 1901 r. bez potrącenia i zwraca się właścicielowi, po odcięciu kuponu premiowego los, który bierze udział w następnych ciągnięciach amortyzacyjnych, dopóki nie zostanie wylosowanym.

B. Ciągnięcie amortyzacyjne:

Wylosowano następujące 12 seryj: 339 1265 1612 3313 3327 3724 5280 5504 5883 6743 7783 8020 8718 8856 9622.

1200 losów zawartych w powyższych seryach wypłaca się począwszy od 1/13 października 1901 r. kwotą 13 franków i zwraca się właścicielowi kuponu premiowego, który bierze udział w następnych ciągnięciach premiowych tak samo jak los.

3% losy Zakładu kredytowego ziemskiego (Boden Credit) II em. z r. 1889.

(3% Boden Credit Lose II em.)

61 losowanie dnia 5 września 1901 w Wiedniu.

A. Ciągnięcie premiowe.

Serya	Nr.	kor.	Serya	Nr.	kor.	Serya	Nr.	kor.
402	17	400	2594	26	400	6785	44	400
790	47	4000	3641	07	400	6814	44	400
882	21	400	5050	17	400	7571	45	400
1014	08	2000	5069	30	400	7779	07	100000
1753	09	2000	6087	22	400			

B. Ciągnięcie amortyzacyjne.

Wylosowano następujące losy:

Serya	Numer	Serya	Numer
1026	1—50	4654	1—50
2516	" 1—50	4734	" 1—50
3307	" 1—50	7525	" 1—50
3997	" 1—50	7561	" 1—50

400 losów zawartych w powyższych seryach wypłaca się od 1-go lutego 1901 po 200 kor. bez potrącenia i wydaje się bezpłatnie kwit premiowy, który bierze udział we wszystkich następnych ciągnięciach premiowych tak samo jak los.

Następne losowanie dnia 7 stycznia 1902.

Tabela wypłat powyższych wygranych w kor.:

Wygrana	Pod. 20%	Netto	Wygrana	Pod. 20%	Netto
100000	19960	80040	2000	360	1640
4000	760	3240	400	40	360

Z wszystkich poprzednich losowań nie przedłożono do wypłaty.

A. Z ciągnięć premiowych.

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
82	43	1307	37	2332	06	3878	32	4908	50	6855	34
143	31	1406	27	2441	08	4016	06	5402	16	7110	08
279	46	1679	47	2509	26	4462	04	5617	16	7204	49
340	38	2089	50	2554	39	4578	13	6385	35	7856	19
406	19	2095	12	2611	23	4614	23	6535	33	7870	47
880	26	2095	40	3634	42	4618	46	6535	12	7925	13
942	29	2129	21	3838	10						

B. Z ciągnięć amortyzacyjnych.

Serye: 26 56 65 97 223 293 304 403 408 494
 635 649 663 692 818 937 1074 097 303 468 516 652
 655 675 678 714 798 870 900 911 930 990 998 2028
 031 049 067 073 138 379 421 478 548 605 699 736
 891 923 3044 059 100 137 138 148 186 214 405 520
 527 535 546 884 929 945 983 4006 185 248 407 445
 566 618 746 814 881 936 5002 071 082 170 321 342
 352 402 480 498 518 549 560 614 619 707 736 746
 6077 080 178 233 259 326 342 379 420 456 482 511
 638 646 665 705 895 936 7056 149 269 306 338 573
 672 807 877 926 972 981.

Losy węgierskie Bazylika z r. 1886.

(Ungarische Dombau-Lose.)

Z wszystkich poprzednich losowań niepodjęto:

A. Z ciągnięć premiowych.

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.
26	33	1556	33	2683	45	4077	79	5265	44	6855	3
55	51	1560	69	2691	28	4102	44	5373	77	6882	22
63	76	1572	14	2737	46	4153	24	5488	29	6908	47
140	5	1623	18	2769	40	4175	43	5498	65	6919	53
141	8	1628	13	2777	28	4251	44	5527	5	7029	2
161	35	1662	74	2875	28	4264	57	5551	55	7043	38
195	11	1718	59	2886	77	2354	45	5577	6	7068	81
195	61	1746	97	2887	61	4357	71	5597	2	7096	59
286	84	1783	24	2954	57	4359	97	5627	52	7183	9
287	16	1809	3	3011	00	4363	11	5752	9	7210	20
319	12	1855	17	3031	30	4384	35	5814	25	7220	40
415	63	1931	7	3053	32	4439	55	5836	19	7418	46
426	21	1982	83	3149	51	4461	25	5871	62	7426	72
465	10	2019	40	3150	87	4482	53	5931	27	7443	34
500	41	2037	20	3161	28	4528	65	5969	40	7444	71
563	63	2055	49	3174	46	4537	36	5972	46	7466	2
601	52	2078	84	3191	38	4572	86	6017	91	7508	43
645	57	2089	67	3297	94	4582	67	6103	19	7509	84
659	46	2135	5	3336	24	4612	90	6114	29	7547	69
719	70	2136	81	3506	19	4618	93	6259	99	7547	91
767	34	2156	29	3574	79	4627	23	6307	39	7573	43
801	73	2159	62	3634	67	4666	3	6307	81	7574	63
802	55	2183	25	3662	33	4681	13	6332	22	7585	15
828	32	2347	39	3695	70	4700	11	6442	62	7709	13
891	42	2347	58	3719	13	4745	96	6469	85	7718	9
954	74	2389	79	3721	47	4750	55	6487	2	7791	18
1029	65	2454	35	3899	18	4765	72	6528	37	7802	76
1087	78	2459	1	3900	78	4784	100	6620	3	7812	67
1215	22	2472	17	3920	16	4876	31	6628	18	7847	41
1225	2	2503	83	3933	49	4954	39	6693	58	7905	78
1283	53	2525	8	3940	19	5025	22	6737	47	7932	2
1300	79	2551	76	3980	42	5059	90	6751	90	7971	83
1309	31	2558	54	3981	4	5110	54	6765	31	7987	67
1401	35	2560	16	3983	22	5149	26	6791	55	7995	42
1434	7	2564	33	4003	88	5155	28	6781	18	—	—
1525	9	2617	23	4049	16	5200	77	6818	92	—	—
1556	17	2653	23	4059	22	5205	74	6827	100	—	—

B. Z ciągnięć amortyzacyjnych.

6 54 63 79 84 89 102 113 159 170 192 210 218
 223 232 246 286 287 300 313 330 381 395 405 415 419
 428 448 456 510 533 570 581 588 589 601 608 618 622
 628 676 689 699 788 798 812 838 890 891 900 938 951
 991 1070 085 089 129 138 170 190 231 259 267 268
 281 290 353 374 375 376 405 440 446 492 529 581 611
 616 628 630 640 665 670 728 750 780 810 817 841
 855 902 917 932 936 942 955 961 982 984 2028 030
 040 112 124 174 197 210 232 235 246 303 304 353
 365 367 372 376 393 395 397 407 411 471 509 521
 529 530 572 591 648 650 653 713 794 810 849 906
 910 937 989 3031 037 043 045 089 106 121 125 134
 138 143 150 163 182 195 205 224 247 256 257 267
 314 336 346 364 370 381 388 448 453 483 493 496
 504 551 552 605 626 648 683 687 701 722 727 745
 754 784 785 786 790 803 833 836 848 861 932 942
 957 959 970 971 983 991 994 998 4022 047 074 089
 107 113 148 180 183 194 247 266 275 306 340 366
 389 391 401 404 466 505 513 537 554 581 587 605
 644 671 689 700 756 808 824 847 857 860 925 965
 974 999 5010 012 023 047 120 172 183 205 212 242
 250 282 323 346 347 354 368 411 425 433 479 493
 503 555 558 574 603 610 620 636 643 657 680 695
 702 703 704 713 723 788 818 847 882 909 920 6014
 028 031 095 100 127 155 163 174 203 346 249 308
 332 375 379 388 389 392 398 458 500 512 528 575
 585 590 593 596 697 605 623 684 711 735 737 739
 748 754 779 789 801 806 807 809 823 836 846 879
 894 899 915 971 7003 016 028 033 042 163 164 169
 212 262 273 344 350 356 379 382 429 430 455 471
 524 538 566 610 657 668 675 719 756 799 827 858
 893 901 907 918 925 929 971 993.

Losy m. Augsburga 7-guld.

(Augsburger 7 Gulden Lose).

74. losowanie numerów 2 września 1901 w Augsburgu.

Z wylosowanych dnia 1 sierpnia 1901 10 seryj:
 161 321 407 574 726 774 1077 122 339 2097

wygrały:

Ser.	Nr.	Wygrana		Ser.	Nr.	Wygrana		Ser.	Nr.	Wygrana		
		Marki	f.			Marki	f.			Marki	f.	
161	28	68	57	726	26	171	43	1077	89	68	57	
	42	120	—		83	1714	29		1122	37	68	57
	64	120	—		89	48	—		—	75	48	—
	321	24	68		57	97	68		—	1339	16	68
321	39	68	57	774	11	68	—	—	18	68	57	
	49	68	57		27	68	—		24	171	43	
	59	48	—		37	120	—		29	120	—	
	95	120	—		51	171	43		45	120	—	
	407	12	171		43	77	68		57	55	171	43
	26	6000	—		1077	85	120		—	57	68	57
	30	68	57		10	171	43		99	120	—	
726	58	171	43	—	30	120	—	2097	20	68	57	
	73	171	43		42	120	—		38	68	57	
	95	48	—		64	68	57		59	120	—	
	48	68	57		79	120	—		72	120	—	
	60	68	57		80	120	—		79	120	—	
	8	48	—		83	68	—		—	—	—	—

Wszystkie inne numera wygrały po 1886 mk.

Wypłata natychmiast.

Losy węg. czerw. Krzyża z r. 1883

(Ungarische Kreuz-Lose v. J. 1883).

Z poprzednich losowań niepodjęto:

A. Z ciągnięć premii ch.

Ser.	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.
78	83	1621	49	2668	81	4267	89	5512	8	6571	18
163	13	1718	61	2678	97	4275	43	5542	1	6654	7
172	67	1788	17	2706	51	4281	22	5619	2	6717	70
253	97	1799	39	2764	7	4287	41	5619	16	6722	90
293	3	1836	47	2774	64	4325	9	5629	94	6726	8
333	9	1852	37	2779	57	4347	34	5696	4	6792	15
337	51	1872	34	2796	41	4356	77	5696	65	6793	13
346	75	1895	29	2813	31	4483	25	5746	39	6802	73
393	26	1931	51	2817	96	4512	80	5749	57	6864	60
410	53	1974	20	2831	18	4520	100	5761	59	6901	82
428	59	2023	58	2877	63	4534	25	5790	2	6906	99
431	54	2065	31	2878	26	4534	58	5796	69	6919	51
444	49	2086	100	2934	28	4540	75	5950	72	6966	70
463	22	2104	89	2969	56	4595	43	5986	73	7009	24
471	67	2110	70	2996	26	4656	53	5990	61	7038	53
558	4	2117	57	2999	82	4679	34	6027	31	7058	86
601	2	2145	75	3231	73	4769	48	6034	33	7081	12
672	9	2176	15	3261	100	4810	17	6102	55	7094	93
676	64	2187	91	3293	31	4848	76	6131	91	7130	30
677	64	2199	14	3385	85	4945	78	6187	35	7135	71
778	36	2210	26	3417	76	4951	36	6206	59	7145	76
796	46	2211	58	3431	18	4972	24	6225	31	7147	18
847	9	2223	74	3503	29	4981	21	6243	8	7183	20
953	3	2244	93	3503	30	5011	43	6253	54	7275	90
1053	48	2323	61	3505	55	5052	44	6266	74	7333	17
1086	32	2324	24	3528	67	5091	46	6316	85	7355	17
1095	45	2327	86	3548	33	5093	54	6322	27	7413	69
1121	92	2338	10	3596	31	5097	92	6325	14	7438	37
1134	18	2340	4	3622	23	5099	55	6340	57	7465	19
1135	82	2385	100	3636	57	5134	56	6370	77	7588	2
1143	88	2400	45	3726	46	5158	65	6387	8	7605	86
1150	36	2404	39	3787	67	5217	56	6417	33	7609	74
1170	12	2421	54	3837	80	5218	91	6423	39	7635	50
1182	55	2423	24	3839	21	5237	86	6427	87	7678	40
1254	3	2427	30	3842	82	5242	58	6444	17	7719	54
1321	14	2481	67	3934	22	5256	26	6476	37	7742	98
1336	12	2534	55	4007	20	5321	10	6481	27	7806	22
1426	20	2557	10	4026	57	5331	59	6493	85	7826	13
1550	23	2557	76	4053	30	5375	81	6500	15	7856	24
1607	23	2587	31	4118	16	5455	59	6506	35	7911	47
1607	30	2633	10	4130	97	5460	6	6506	90	7970	31
1609	26	2644	59	4132	95	5475	80	6509	25	7980	24
1614	73	2662	97	4210	41	5486	55				

B. Z ciągnięć amortyzacyjnych.

31	35	48	57	69	81	84	89	122	124	126	140	154
157	158	172	204	213	215	223	226	228	229	234	235	
255	280	308	310	342	344	354	362	379	396	432	447	
448	454	458	459	470	475	497	502	523	543	544	565	
568	605	615	623	625	626	659	665	681	715	717	729	
731	740	741	772	773	792	794	803	807	823	828	837	
845	860	864	891	918	922	926	931	949	957	979	982	
990	1008	032	051	060	066	115	125	139	145	165	170	
191	193	222	228	230	237	241	250	265	283	285	296	
297	303	304	325	341	346	353	389	396	399	419	423	
433	434	449	456	465	498	511	529	531	536	569	574	
577	594	602	607	610	624	629	630	633	650	659	660	
662	664	667	671	679	682	684	699	711	714	718	735	
736	739	741	750	754	773	784	790	808	831	838	839	
847	877	885	911	914	925	940	955	960	966	999	2012	
027	034	041	046	074	098	100	122	135	147	153	162	
164	165	170	176	193	219	239	248	254	257	274	278	
285	297	325	385	408	415	416	421	427	429	437	444	
448	457	463	467	482	490	491	504	516	527	538	542	
566	597	609	614	662	673	690	702	710	737	743	750	

758	764	765	766	781	784	797	812	831	836	851	861	
883	893	907	920	975	963	975	980	992	993	997	3025	
049	096	104	113	114	121	126	156	159	187	189	202	
248	257	261	262	266	283	296	306	322	332	338	358	
362	369	380	407	409	410	433	442	444	471	474	482	
497	506	511	528	551	553	570	577	578	594	595	600	
618	627	636	638	639	662	663	676	688	700	726	738	
761	766	771	774	779	795	803	807	820	826	828	857	
876	905	911	929	946	951	957	961	967	986	988	997	
4012	027	057	059	061	073	083	089	090	100	105	108	
120	125	126	132	152	148	151	152	173	180	195	224	
236	244	247	254	259	265	271	277	284	288	291	294	
320	337	343	344	362	365	368	380	382	396	402	410	
429	441	451	467	496	500	501	531	537	538	540	552	
554	559	563	569	546	577	618	619	626	628	638	652	
665	675	710	727	733	742	744	753	770	774	778	780	
791	828	832	861	872	879	880	894	900	907	913	934	
935	946	953	971	976	993	5007	037	038	039	058	072	
080	083	095	150	173	175	176	189	194	224	236	237	
239	246	250	251	271	289	310	330	357	360	365	370	
375	393	409	424	428	445	464	467	484	487	490	495	
497	503	506	524	546	552	588	591	596	606	607	610	
613	616	626	640	651	659	667	670	671	680	699	732	
742	754	767	769	774	775	781	783	796	798	799	805	
815	830	831	846	861	897	899	912	937	961	963	979	
986	995	6001	018	025	032	037	041	047	051	062	087	
095	102	108	131	133	133	136	145	160	186	192		
204	229	247	248	255	262	266	269	272	273	292	299	
310	311	325	329	340	349	363	365	400	405	414	418	
436	439	449	450	443	498	523	527	533	536	558	580	
602	603	607	642	651	669	681	692	714	726	754	758	
779	805	810	811	830	833	838	849	857	889	898	904	
907	911	917	926	938	953	7011	035	037	040	072	086	
095	115	121	125	141	145	147	149	151	154	181	189	
190	222	224	230	262	268	271	280	293	303	315	322	
323	353	357	369	372	388	389	391	395	396	404	413	
461	463	495	500	512	516	537	542	567	572	573	588	
596	612	621	645	659	676	697	701	709	719	730	744	
745	748	752	753	757	763	770	794	798	810	848	863	
871	872	881	902	906	910	953	955	963	971	973	994	

Losy Palfy.

(Palfy-Lose.)

56. Losowanie dnia 15 września 1901 r. w Wiedniu

(Telegram „Merkurego“).

Główne wygrane.

Numer	Koron	Numer	Koron	Numer	Koron
2425	420	45713	420	71994	420
4755	84000	55096	8400	79012	420
8389	420	55181	420	81232	420
17118	840	55305	420	86460	420
24549	420	60272	840	88374	4200
43977	420	64110	420	89609	420
44045	420	67478	420		

Zupełną listę wygranych umieścimy w następnym numerze.

4% priorytety kolei północnej z r. 1888.

(4% Nordbahn-Prior.-Obliq.)

11. losowanie dnia 1 września 1901 r. w Wiedniu.

Wylosowano następujące 10 seryj: 20 200 250 313 388 595 607 610 769 911.

Wypłata od 2 grudnia 1901.

4% priorytety kolei Koszyce-Bogumin z r. 1891.

(4% Prior.-Obig. der Kaschau-Oderberger-Bahn v. J. 1891.)

11. losowanie 1 września 1901 w Budapeszcie.

Wylosowano następujące 27 seryj: po 1000 kor.
319 682 737 743 1224 320 477 640 657 2337 413 563
758 759 817 3080 240 251 366 495 536 896 906 4153
295 462. Po 400 kor. 4805.

Wypłata od 1 marca 1902.

Kryzys w Niemczech.

Giełdy europejskie nie miały w tym roku feryj letnich. Szereg bankructw w Niemczech, rozpoczynający się bankructwem kilku banków hipotecznych, a osiągający swój szczyt bankructwem przedsiębiorstw elektrycznych Kummer & Co., zakładem kredytowym w Dreźnie, bankiem lipskim i kasselkiem „Trebertrocknungsgesellschaft“ rozgorączkowała wszystkie giełdy europejskie, a skutki jeszcze długo dadzą się odczuć.

Przyczyny tego krachu są dość jasne. Okres szybkiego rozwoju przemysłu z przyczyny zdobycia rynków zamorskich, zakładania olbrzymich fabryk w Rosji i rozwinięcia przemysłu elektrotechnicznego pobudziła do energicznej działalności w sferze produkcji. Podstawa tej działalności były niewątpliwie zdrowe. Było to ożywienie ekonomiczne, spowodowane nie spekulacją sztuczną, tylko wzrostem popytu z napływem pieniędzy rzeczywistym, pochodzącym z rezultatów pracy w kopalniach kruszcu złotego, z popytem na towary nie fikcyjnym, lecz zgola realnym.

Niebawem jednakże zaczęła spekulacja święcić swoje orgie. Obfite dywidendy nęciły publiczność do kupna akcji przemysłowych, a ten nastrój był nader dogodnym dla wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, które wnet skorzystały ze sposobności, ażeby powiększyć swoje kapitały, wypuszczały serye nowych akcji, lub zaciągały długi na obligacje. Była to jeszcze lokacja dość pewna, gdyż chodziło tu o zupełnie racjonalne inwestycje; rozszerzono kopalnie, zakłady hutnicze, walcownie itd., ponieważ popyt na towary faktycznie wzrastał bez przerwy. Inna rzecz, że giełda nie zachowała tu miary, że jak zawsze przesoliła, podnosząc w sangwinistycznym usposobieniu kurs akcji do wysokości nierozumnej. Zapewne, dobrze prowadzony zakład przemysłowy, który w czasie zastoju dawał 6—10% dywidendy, mógł w czasie ożywionej koniunktury płacić 10 i 15%, lecz kurs akcji wzrastał w tym czasie niejednokrotnie o 200—300%. Wtedy już o racjonalnej lokacji nie było mowy, nabywcy kupowali już wtedy nie z celem lokacji kapitałów, lecz z celem ażytożu, z celem zarobienia na zwyższe kursów. Przez kilka lat z rządu ta rachuba nie omyliła, kurs szedł w górę bez przerwy, rzesza spekulantów coraz zaostrzała apetyt. Nie ulega też kwestyi, iż ze stron matadorów giełdy podsycano ciągle tą gorączką spekulacyjną, która była ryzykowną dla drobnych graczy, ale dała obfite zyski bankom, wielkim przemysłowcom i dawnym posiadaczom akcji. Przy takiej atmosferze musiały też wyrastać jak grzyby po deszczu przedsiębiorstwa nowe, oparte na bardzo wątpliwych podstawach finansowych o kredyt było łatwo, gdyż w tej działalności grynierskiej, banki brały pochopnie udział, wobec łatwego zbytu akcji. W ten sposób po krótkim przeciągu czasu, trudno już było rozróżnić dobrze ufundowane przedsiębiorstwa od tworu aferzystów, obliczonego na złupienie łatwowiernych. Inaczej być nie może, skoro w ustroju kapitalistycznym solidne przedsiębiorstwo zawsze graniczy bok o bok ze szwindlem spekulacyjnym. Ten rozpęd spekulacyjny trwał bez przerwy nawet wtedy, gdy wyraźnie występować zaczęły pierwsze oznaki przesilenia. Już w r. 1899 bowiem zaczyna się d r o ż y z n a pieniędzy; banki główne broniąc swej gotówki od zbyt niepowsiągliwych pożądań

banków drobniejszych, wmieszanych w spekulację, poczynają podwyższać dyskonto. Dyskonto miarodajnego banku angielskiego dochodzi do niebywałej stopy siedm od sta. Był to znak aż nazbyt wyraźny: na rynku pieniężnym operowano nie gotówką, tylko kredytem, wydętym do niezdrowych niebezpiecznych rozmiarów. Wstyd przyznać, iż w takim to czasie ministrowie pruscy w swoich optymistycznych przemówieniach podniecali spekulantów. Pierwszą ofiarą tych stosunków była Rosya i Królestwo. Podrożenie kredytu miało ten skutek, iż w Berlinie przestano dyskontować weksle warszawskie i petersburskie bez względu na rękojmię, jaką dawały, ponieważ zaś przemysł i handel żelazny jest w Królestwie i Rosji od kredytu niemieckiego zależny, zaczęły się tam „krachy“ na wielką skalę. Kryzys w Rosji spowodował milionowe straty dla kapitalistów, którzy ulokowali pieniądze w przedsiębiorstwach rosyjskich, zbyt na wyroby niemieckie zmniejszył się tam znacznie, a Stany Zjednoczone zaczęły zabójczą konkurencję w Europie. Teraz dopiero Niemcy spostrzegły się, iż produkcya wzrastała bez porównania szybciej od popytu. Z tą chwilą mnóstwo przedsiębiorstw, opartych na kredycie, znalazło się w położeniu krytycznym. Pierwszy odczuł stagnację przemysł budowlany. Banki bowiem w latach pomyślnej koniunktury z wielką łatwością udzielały kredytu spekulantom budowlanym i ruch budowlany przybrał ogromne rozmiary; lecz w miarę tego, jak kredyt zostawał utrudniony, spekulanci byli zmuszeni ograniczać swoje operacje i w roku 1900 ruch budowlany prawie ustał. Zawieszenie zaś działalności w tym kierunku natychmiast musiało się odbić na całym szeregu pomocniczych gałęzi produkcji, przedewszystkiem w przemyśle żelaznym, gdyż, jak wiadomo, żelazo w nowożytnym budownictwie gra rolę ogromną. Sytuację pogorszyła jeszcze rzesza spekulantów giełdowych, która tak samo jak przedtem przesadzała w bezgranicznym optymizmie, na wieść o pierwszych bankructwach popadła w strach, jak stado baranów, a ta panika przyczynić się musiała, oczywiście do pogorszenia sytuacji. Poczęto bowiem sprzedawać akcje bez względu na solidność przedsiębiorstwa: „ratuj się kto może“ stało się hasłem ogólnem.

Ofiarą tych stosunków stały się przedsiębiorstwa nowe oparte na kredycie, a przedewszystkiem przedsiębiorstwa o charakterze czysto spekulacyjnym, jak akcyjnego towarzystwa elektrycznego Kummer & Co. w Dreźnie i „Trebertrocknungs-Gesellschaft“ w Kassel.

Teraz zastój. Fabryki jedne zamknięto, inne ograniczają produkcję do minimum, ruch budowlany ustał, miliony ludzi zostało bez zarobku i chleba. Naturalnie, iż po tym odplywie w świecie kapitalistycznym, oczekiwać należy znowu przypływu, który weźmie początek od potanienia gotówki.

Wielki bank przed 25 wiekami.

Operacje finansowe i handlowe dzisiejszych banków wprawiając olbrzymiami cyframi i śmiałością pomysłów w podziw tysiące prostaczków, nie są wcale żadną nowością, ani zdobyczą czy wadą naszych czasów. Pomijamy włoskie miasta gdzie w średnich wiekach kwitnęły banki, a sięgniemy w odległą przeszłość i cofniemy się o całe 2500 lat.

Otóż w owych czasach istniał pewien naród, który przez długie wieki przodował światu na polu finansowem, a narodem tym byli babilończycy. Trudnili się handlem i rozmaitemi przedsiębiorstwami finansowemi od początku swoich dziejów, ale rozkwit banków, zwłaszcza pod względem technicznym, przypadł u nich właśnie na ową chwilę, gdy stracili niezależność i dostali się pod berło perskiego króla Cyrusa.

W owej epoce istniał w Babilonie wielki dom bankowy, o którym znajdują się wzmianki we wszystkich prawie dokumentach. Bank ten udzielał pożyczek, przyjmował składki i depozyty, kupował i sprzedawał nieruchomości, realizował przekazy pieniężne, a cała rzesza kupców posiadała w nim

swoje „żyro“ i załatwiała za jego pośrednictwem rachunki z wierzycielami i dłużnikami.

Bank babiloński posiadał na prowincyi filie. Płacono w filii, a odbierano pieniądze w Babilonie, płacono w Babilonie a podnoszono monetę w filii. Firma jego brzmiała: „Dom bankowy Egibi“.

Podwaliny pod wielką potęgę banku położył niejaki Sula, który umarł w roku 581 przed Chrystusem. Po nim, według dzisiejszych wyrażań technicznych, został dyrektorem niejaki Nabuahi Iddin, który umarł w roku 543. Za rządów jego następcy dostali się babilończycy pod panowanie persów, ale p. dyrektor Itti Marduk nie sobie z tego nie robił, przeciwnie, czempredziej zaczął zakładać filie także i w Persyi. Dyrektor Itti cieszył się dobrem zdrowiem, przeżył bowiem Cyrusa i Kambizesa i przeniósł się na drugi świat dopiero za rządów Dariusza.

Itti był wszechstronnym finansistą, dla którego źródło zysku było obojętnem. Chwytał każdy interes wielki i mały, wypożyczał niewolnice, zakładał szynki z winem daktylowem, a nawet luksusowe restauracje z „damską“ usługą. Umierając powierzył dyrekcję banku najstarszemu synowi. Wówczas zrobiono dokładny bilans banku. Otóż w bilansie tym były wymienione między innymi: sześć domów i plac budowlany w Babilonie, dwa domy i plac budowlany w Borsyppie, znowu trzy domy w Babilonie a dwa w Borsyppie. Dalej ogromna liczba niewolników i niewolnic pod wspólną pozycją z koźmi, bydłem, owcami i osłami. Oczywiście pieniędzy i to nie papierowych było w bród.

I znowu z uśmiechem trzeba powtórzyć: „nie nowego pod słońcem“. Gdyby taki pan dyrektor Itti miał do rozporządzenia telegraf i telefon, koleje, pocztę i giełdę, toby oczywiście osiągnął jeszcze daleko wspanialsze rezultaty, albo urządził bankructwo równie „dobre“ jak dzisiejsze.

Kronika handlowa.

Wycofanie z obiegu banknotów 10-guldenowych.

Bank austro-węgierski ogłasza, iż banknoty 10 guldenowe, będące obecnie w obiegu, będą tylko przyjmowane albo w drodze wypłaty, albo zamiany do dnia 31 sierpnia 1903 r. Po tym terminie, to jest od 1 września 1903 r. banknoty te będą wymieniane tylko za osobnem pozwoleniem. Po dniu zaś 31 sierpnia 1903 roku Bank wolny jest od wszelkich zobowiązań.

Miliard koron w złocie wynosi obecnie zapas banku austro-węgierskiego. Jestto więcej, niż zapas złota w niemieckim Reichsbanku lub w banku angielskim. Różnica jest jednak ta, iż w tych państwach wielkie ilości złotych pieniędzy krążą między publicznością, podczas gdy u nas dopiero rozpoczęto wydawać 20-koronówki.

Monopol tytoniowy stanowi dobre źródło dochodu dla państwa austriackiego. Wydatki zarządu monopolu tytoniowego wynosiły w r. 1899 kor. 76,195.105, dochody koron 209,349.313, czysty zysk wynosił tedy 135 milionów kor., czyli 170%. Najwięcej sprzedano papierosów, 2.7 miliardów sztuk, cygar 1.29 miliardów sztuk, tytoniu do palenia sprzedano 24 milionów kilo, do zażywania 1.4 mil. kilo.

Akcyje Schodnicy. Sprzedaż 100 akcji towarzystwa akcyjnego „Schodnica“ spowodowała znaczny spadek kursu, a to mimo dosyć korzystnego wyniku bilansu pierwszego półrocza. Świadczy to o smutnych stosunkach na giełdzie wiedeńskiej, która wskutek braku zleceń nie funkcjonuje normalnie. Od chwili rozwiązania kartelu akcyje te spadły o 510 kor. z 1680 na 1170. Najwyższy kurs tych akcji był 2000 koron.

Uczciwość kupiecka. W roku 1878 była zmuszoną firma Bracia Wolf w Bernie zgłosić konkurs, a to z powodu krytycznych stosunków handlu sukna. Firma zlikwidowała i wyrównała na 40 procent. Obecnie wypłaciły dzieci ówczesnych właścicieli firmy wszystkie długie, chociaż do tego nie byli obowiązani.

Ubezpieczenia kredytowe. W kołach poważnych kupców wyłoniła się zdrowa myśl organizacyi instytucyi, która by się zajęła ubezpieczeniem kredytu kupieckiego. Sposób ubezpieczenia byłby następujący: Kupiec przedłożyłby towarzystwu wniosek o ubezpieczenie kredytu 20.000 koron. Towarzystwo wysłałoby swojego urzędnika do wnioskodawcy i na zasadzie przedłożonych ksiąg, bilansów i informacji uchwała ubezpieczyć kredyt 20.000 koron. Z tej sumy ma ubezpieczony płacić 4% rocznie, czyli 400 koron. W zamian za to otrzyma od towarzystwa 100 bonów na 100 koron, i takie bony kupiec da fabrykantom, którzy na taki sposób chętnie udzieliliby mu kredytu, gdyż w razie konkursu, towarzystwo ubezpieczeń wypłaciłoby fabrykantowi poniesioną szkodę.

Krytyczny dzień na giełdzie wiedeńskiej. Dzień 13 b. m. był dla giełdy wiedeńskiej krytycznym. Komunikaty przedsiębiorstw przemysłu żelaznego dały poznać, iż dobre czasy dla tego przemysłu minęły. Wskutek tego walory te obniżyły się znacznie w kursie. Zużycie te i żądania komisjonerów i banków, ażeby pokrycia powiększyć, wywołały 13 b. m. prawdziwą panikę na targu walorów żelaznych; w ciągu kilku minut obniżyły się kursa tych walorów po kilkadziesiąt koron. Kursa tych walorów notują prawie teraz w koronach tyle co dawniej w guldenach, czego dowodem następująca tabela:

	Najwyższy kurs w r. 1899	Kurs 13 bm.	Różnica
Alpiny	584	333	250
Prager Eisen	2686	1430	1256
Czeskie Montany	1695	925	770
Rima Muranyi	692	389	303
Poldihütte	676	337	339
Rudolfshttte	592	250	342

Straty na kursie są tedy od stosunkowo krótkiego czasu olbrzymie. Jakkolwiek kursa ówczesne były mocno przesołone, przynajmniej trzeba, iż dzisiejsze nie odpowiadają ich rzeczywistej wartości i dadzą sposobność kapitalistom do kupna. Przemysł żelazny ma w Austrii warunki dobrego rozwoju, do czego się przyczyniają zamówienia państwowe z robót inwestycyjnych.

Bankructwa niemieckie. Dyrektor Towarzystwa zjednoczonych właścicieli okrętów, Schostag, otrul się. Okazuje się, że popełnił on oszustwa na kilka milionów marek, gdyż fałszował listy frachtowe okrętowe, a następnie lombardował je w bankach. Towarzystwo widziało się z tego powodu zmuszone ogłosić konkurs.

Przegląd giełdowy.

Zamach na Mac-Kinleya i jego śmierć zaalarmowała giełdy zagraniczne. W Nowym Yorku zrazu, mimo organizacyi banków i bankierów w celu zakupna ofiarowanych na sprzedaż efektów, kursa gwałtownie się obniżyły. Dopiero nazajutrz tendencya się poprawiła.

Giełda wiedeńska miała swoje własne sensacje. Były niemi spadek kursu akcji kolei północnej „Nordbahnów“ i zły wykaz towarzystwa Alpinów. Nordbahn, uważane jako papier lokacyjny des pères de famille, od paru lat wykazują stale obniżanie się kursu. Akcyje tej kolei, należące w połowie do Rothszyldów, spadły już o 1000 koron na sztuce, z 7300 na 5300. Przyczyną tak znacznego spadku jest zmniejszenie dochodów i żądania rządu znizania taryf. Rząd ma bowiem prawo w razie wypłacenia dywidendy wyżej 200 koron żądać obniżenia taryf. Z tego prawa rząd skwapliwie korzysta, gdyż obniżanie dochodów umożliwi upaństwowienie tej kolei tańszym kosztem. Fluktuacye kursu tego waloru były bardzo znaczne. W ciągu kilku dni kurs obniżył się o 450 koron, następnie podskoczył o 200 koron dziś notują 5520 kor. Jeszcze ujemniejsze wrażenie wywołała wiadomość o zmniejszeniu się zysku towarzystwa alpińskiego za I półrocze b. r. o 940.000 koron. Giełda, która

brała za podstawę kursu dywidendę zeszłoroczną, dostała einen Strich durch die Rechnung. Alpiny reagowały z kursu 405 na 350 i mimo pogłosek o poważnych rokowaniach celem ponownego zawarcia kartelu żelaznego, kurs pozostał na najniższej stopie. W ślad za Alpinami obniżyły się wszystkie walory metalurgiczne, najwięcej akcje. Rima Mur nży z 442 na 395. Zajścia na tem polu opisujemy w kronice.

Z powyższych powodów zapanowała na giełdzie apatya. Liczne realizacje zdenerwowanych spekulantów można było uskuteczyć tylko po niższych kursach. Spadły tedy zarówno akcje bankowe, zwłaszcza Kredyty i Bankvereiny, jak i akcje kolejowe i przemysłowe. Z tych ostatnich obniżyły się najbardziej akcje Schodnicy z 1220 na 1165, Simmeringer z 345 na 330 i Wienerberger Ziegel z 650 na 600.

Papiery lokacyjne w usposobieniu słabszem. Renty obniżyły się o ćwierć procent, priorytety o 1/2 do 10/0. Walory galicyjskie również słabsze: listy zastawne ziemskie spadły z 91.30 na 91.10, 50/0 premie hipoteczne z 109.75 na 109.50, 4 1/2 0/0 banku krajowego z 99.50 na 99.25, inne bez zmiany.

Jedynie losy utrzymały się na swoim wysokim poziomie. Podniosły się losy kredytowe z r. 1858 o 1 1/2 koron, na 398.50, Klary z 154 na 158, miasta Lublany z 62.25 na 63.50, miasta Budy z 160 na 168. Natomiast obniżyły się losy Zakładu kred. ziemsk. II em. po ciągnięciu z 254 na 246 i losy tureckie, zawisłe więcej od ogólnej tendencji giełdy, z 98 na 95.

Odpowiedzi Redakcyi.

Redakcyja „MERKUREGO“ odpowiada chętnie i bez jakichkolwiek kosztów na wszelkie zapytania, wchodzące w zakres spraw finansowych giełdowych, gospodarczych i asekuracyjnych. — Redakcyja uprasza o korzystanie z tej rubryki.

S. K. Wobec niskich kursów akcji przemysłowych, nabycie tychże nie jest bardzo ryzykowne.

H. S. we Lw. O kryzysie w Niemczech, który jest dla Austrii mającej rozgałęzione stosunki z Niemcami, bardzo ważny, piszemy na innem miejscu. Niestety pokazało się, iż publiczność nie bierze przykładu z dość często powtarzają-

ych się krachów. Przy najbliższej dobrej konjunkturze spekulacyjna gorączka weźmie znów górę.

Abon. w Przem. Akcje tramwaju elektrycznego w Wiedniu obniżyły się z powodu artykułu w „Deutsches Volksblatt“, iż w roku bieżącym towarzystwo nie wydzieli zaliczki na dywidendę. Dowiadujemy się, iż wiadomość ta nie jest prawdziwą.

Lok. Jako jeden z najtańszych i najpewniejszych papierów lokacyjnych możemy Panu polecić 4% pożyczkę m. Lwowa. Majątek gminny Lwowa jest bardzo wielki, zadłużenie stosunkowo bardzo małe. Pożyczka ta jest zabezpieczoną na dobrach Zubrza, a wypłata kuponów i kapitału poręczoną przez kraj.

Sprawozdanie z targu zbożowego na Kleparzu.

[Kraków 17 września.

Na targu dzisiejszym tak samo jak na poprzednich, obroty mało ożywione, ponieważ młyny ze względu na utrudniony zbyt niski, pokrywają tylko najpilniejsze potrzeby z dnia na dzień.

Z drugiej strony zaofiarowanie się nie wzmaga i sprzedający do ustępstw wcale nie są skłonni, więc mimo ograniczonych obrotów ceny ostatnie utrzymały się.

Płacono: pszenicę białą od 8.20 do 8.50 kor., czerw. od 8.15 do 8.45 kor., żółtą od 8.10 do 8.40 koron, żyto od 6.90 do 7.40 kor., jęczmień browarny od 6.50 do 7. — kor., na paszę od 5.75 do 6.10 kor., owies 6.10 do 6.40 koron. Wszystko za 50 kgr.

Następny numer wyjdzie we środę, d. 2 października, wieczorem.

KASY ogniotrwałe żelazne po cenach fabrycznych od 50 zł.
u **S. BINZERA**
Kraków, ul. Pańska 9.

Kalendarz losowań na miesiąc październik 1901.

Data ciąg.	Nazwa losów	Nominalna wartość	Ilość wydanych losów	Główna wygrana	Najmniejsza wygrana	Rok emis.	Ostatnie ciągn. w roku
	Losy:						
1	4% regulacji Cisy	złr. wa. 100.—	440.000	kor. 200.000	kor. 240.—	1880	1930
1	państw. z r. 1854 (ciąg. num.)	„ 262.50	200.000	„ 200.000	„ 630.—	1854	1904
1	Rudolfa	„ 10.—	200.000	„ 30.000	„ 24.—	1864	1914
1	3% tureckie	frank. 400.—	1,980.000	frank. 600.000	frank. 400.—	1870	1974
14	2% serbskie	„ 100.—	330.000	„ 90.000	„ 100.—	1881	1931

Niederlandzkie Towarzystwo ubezpieczeń na życie.

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente“
in Amsterdam.

Koncesyonowane w Austrii rozporz. c. k. Ministerstwa spraw wewn. z dnia 24 listopada 1884 L. 18.318.

Jeneralna Reprezentacya dla Austrii: Wiedeń, I. Petersplatz 4.

Dyrektorzy: O. M. Roberts van Son i Clemens Kantsch.

Pełno subskrybowany kapitał akcyjny . . . kor. 1,983.744.40

Wpłacony kapitał akcyjny » 841.107.62

Rezerwy z dniem 31 grudnia 1899 . . . » 36,100.000.—

Ubezpieczony kapitał z końcem r. 1900 . . » 215,500.000.—

Zaliczka zebrana w r. 1900 » 18,143.197.06

Wiek	Premia roczna za 1000 Koron				Wiek	Roczna renta dożywotna rozpoczynająca się natychmiast za 100 K wpłacon. kap.	
	Wypłacalne w wypadku śmierci natychmiast	po 20 latach	po 15 latach	lub w wypadku śmierci natychmiast wypłacalne		dla mężczyzn	dla kobiet
25	K 18 —	K 41 10	K 57 30	45	K 6 83	K 6 65	
30	» 20 30	» 41 60	» 57 30	50	» 7 54	» 7 24	
35	» 23 80	» 42 40	» 58 10	55	» 8 39	» 7 99	
40	» 28 20	» 43 90	» 59 20	60	» 9 57	» 9 10	
45	» 34 40	» 46 70	» 61 40	65	» 11 18	» 10 72	
50	» 42 60	» 51 —	» 64 80	70	» 13 51	» 13 03	

Szczegółowych prospektów i bliższych wyjaśnień udziela Administracya „Merkurego“.

Promesy „Merkura“

Losów Cisańskich (Theiss Lose) po 7 kor.

Ciągnięcie już 1 października!

Główna wygrana 180.000 kor. bez potrącenia.

Losy oryginalne po kursie dziennym lub na spłaty miesięczne.

Kantor wymiany Braci Eibenschütz w Krakowie,
Rynek główny Nr. 5. Telefon 354.

Stow. Stolarzy w Kalwarii Zebrzydowskiej

zarejestrowane z ograniczoną poręką

poleca swe wyroby w zakresie **stolarstwa meblowego po bardzo przystępnych cenach**. Przy odbiorze większej ilości stosowny opust. — Cenniki ilustrowane na żądanie gratis i franko.

Ciągnięcie już 2 listopada!

Losy komun. m. Wiednia

Główna wygrana **400.000** koron.

Wygrane po **20.000, 10.000** koron itd.

Promesy »Merkura« po 11 kor.

Losy oryginalne po kursie dziennym lub w ratach miesięcznych po 14 koron

poślednia KANTOR WYMIANY

Braci Eibenschütz w Krakowie, Rynek gł. 5.

Kto chce osiągnąć

WIELKI OBRÓT

niech ogłasza i korzysta z najbardziej rozpowszechnionych i najkompletniejszych ...

Leuchs'a ksiąg adresowych

... na wszystkie kraje. — 43 tomów. ...

kupeców, fabrykantów, rękodzielników, właścicieli dóbr, aptekarzy, adwokatów, konsuli, notaryuszy itd.

Prosp. kty gratis od

G. LEUCHS & Co., NÜRNBERG.

Bibułka odznaczona najwyższą nagrodą na wystawie światowej w Paryżu 1900. Tutki cygaretowe odznaczone złotym medalem na wystawie przyr.-lek. w Krakowie.

Zakład przemysłowy wyrobów papierowych oraz tutek cygaretowych

„NORIS“

Władysława Bełdowskiego magistra farmacyi i chemika w Krakowie.

Dla łatwego wyboru tutek polecam:

Tutki białe „Noris“	do tytoniów
„ „ z wata	lekkich
„ kukurudzowe „Maïs Numa	i specjalnych
„ „ „Maïs Albert“	
„ „ „Maïs de Paris“	
„ „ „Maïs Wallis“	do tytoniów
„ egipskie „El Maur“	specjalnych
„ „ „Offic. Club“	

— Na żądanie wysyłam darmo i opłatnie okazy tutek. —

Idąc z postępem i rozwojem przemysłu i chcąc zaspokoić wszelkie wymagania P. T. palących papierosy, wprowadziłem tutki „Noris“ udoskonalone, tem się odznaczające, że papieros zapalony nie gaśnie szybko, nie naciąga tłuszczem, a wskutek tego całego papierosa można smacznie wypalić.

W ogóle zwracam uwagę na tutki białe „NORIS“ i kukurudzowe, zdznaczają się bowiem chłodnym i łagodnym dymem, nie wpływają ujemnie na zmianę smaku i zapachu tytoniu, a to jest ich bardzo wysoką zaletą, że nie drażnią krtani i nie pobudzają wskutek tego do kaszlu.

Liczne uznania, jakie ciągle odbieram są najlepszym dowodem niepospolitej jakości moich wyrobów - - -

Do nabycia w handlach i trafikach. Główny skład na Lwów i wschodnią Galicyę: W składzie osobliwszych gatunków tytoniu i cygar,
ul. Karola Ludwika.

PP. Kupcom i Cukiernikom polecam worki papierowe i pudełka na cukry po bardzo niskich cenach.

Z wysokim poważaniem
Wł. Bełdowski, magister farmacyi i chemik.